

Nghiên cứu mức độ nhận thức về biến đổi khí hậu của học sinh trên địa bàn Hà Nội

Lữ Trọng Nam Khánh*, Ngô Thị Phương Thảo*

*Trường Tiểu học, THCS&THPT Vinschool Ocean Park

Received: 13/04/2024; Accepted: 26/04/2024; Published: 05/05/2024

Abstract: The article aims to change false awareness about climate change so that there can be new and quick solutions to prevent climate from changing and developing more quickly in Hanoi and our country, thereby creating a wave of green living at schools and with students in Hanoi.

Keywords: Climate change, green living wave, false awareness, students

1. Đặt vấn đề

Xuất phát từ việc mong muốn thay đổi nhận thức sai lệch về biến đổi khí hậu để có thể có những giải pháp mới và nhanh chóng để ngăn chặn việc biến đổi khí hậu chuyển biến, phát triển nhanh chóng hơn ở tại Hà Nội và nước ta hiện nay, tạo nên một làn sóng sống xanh tại các trường và với các học sinh (HS) ở Hà Nội. Đồng thời, tạo ra nhận thức đúng về biến đổi khí hậu để thay đổi tình hình, dù sự thay đổi diễn ra còn đang nhỏ, chưa đồng bộ. Và theo tôi được biết thì hiện nay một số trường công lập đang có môn Công nghệ và môn Hoạt động trải nghiệm hướng nghiệp thì có thể lồng ghép vấn đề biến đổi khí hậu, giúp HS dễ tiếp cận hơn. Cũng có thể thấy, trong quá trình tham khảo sách giáo khoa của HS thì tôi có đọc được có một chương nói lên vấn đề biến đổi khí hậu/nóng lên toàn cầu (*Sách Hoạt động trải nghiệm hướng nghiệp lớp 8*) nhưng tôi thấy nó có phần chưa hiệu quả và những kiến thức liên quan đến biến đổi khí hậu, vấn đề liên quan được đưa vào đó rất ít, nên tôi mong muốn rằng tôi có thể đưa vào chương trình dạy học hoặc tổ chức thảo luận và truyền tải vấn đề biến đổi khí hậu hiện nay. Với trường Vinschool, HS cũng có thể nhấn mạnh thêm vấn đề biến đổi khí hậu trong môn GCED tốt hơn bằng cách tham gia thêm những cuộc thi trong và ngoài trường học, để tăng cường tìm hiểu về biến đổi khí hậu cùng với việc học GCED.

Sứ mệnh của dự án mà tôi muốn mang đến chính là: đem lại được giải pháp và phổ cập kiến thức về biến đổi khí hậu nhiều hơn tới các bạn HS các trường khác và nếu được hơn thì hi vọng sẽ được đem vào giảng dạy vào các buổi thảo luận nhỏ để giảng dạy kỹ hơn về vấn đề này.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khảo sát về hiểu biết của HS khối trung học cơ sở về vấn đề biến đổi khí hậu

Qua khảo sát cho thấy gần 60% trên tổng số 130 HS tham gia khảo sát ở trường Vinschool và các

trường khác thì tôi thấy mọi người có nhận thức hơi hợt về vấn đề biến đổi khí hậu. Và chỉ có số ít mới hiểu đúng về biến đổi khí hậu. Qua đây tôi nhận xét rằng cần phổ cập nhiều hơn về biến đổi khí hậu cho tất cả HS chưa rõ và đã hiểu nhưng không đúng hoàn toàn.

Với ý kiến của tôi, tôi nghĩ rằng đây là một vấn đề chung cần được giải quyết, vì nó có ảnh hưởng sâu sắc và tương lai chắc chắn sẽ để lại “dấu chân biến đổi khí hậu” dành cho trái đất này. Không chỉ vậy tôi thấy vấn đề này còn là trách nhiệm về sự sống còn của trái đất trong tương lai với cả thế giới. Với những “mầm non” của đất nước đang bị “phát triển” sai thì cần phải thay đổi luôn vì càng lớn “sự hiểu sai” càng khó thay đổi. Qua đây tôi muốn khẳng định rằng: đây là trách nhiệm của tất cả mọi người về nhận thức đúng với biến đổi khí hậu để ngăn chặn việc biến đổi khí hậu xảy ra với tốc độ nhanh chóng hơn.

Với mục đích của dự án là thay đổi nhận thức sai lệch về biến đổi khí hậu của một số lượng nhỏ HS. Mục đích thứ hai đó là liên kết để có thể thực hiện dự án. Và mục đích cuối cùng đó là mang đến sự đột phá và đổi mới, cải cách trong cuộc “cách mạng” nhỏ này.

Sứ mệnh của dự án lần này mà tôi mang đến hy vọng sẽ là một giải pháp cho vấn đề hiểu sai biến đổi khí hậu. Cuối cùng tầm nhìn của dự án là hướng đến chính, đó là nhận thức về biến đổi khí hậu của các bạn HS trung học cơ sở.

2.2. Tác động của Biến đổi khí hậu đối với HS

Khi có biến đổi khí hậu xảy ra nó sẽ gây ảnh hưởng rất nhiều mọi người từ đó tạo ra ý thức cho HS tìm hiểu và phòng chống/giảm biến đổi khí hậu. Không chỉ vậy HS cần phải hiểu và biết được tầm quan trọng, mối quan hệ mật thiết và sự ảnh hưởng nó đang “nóng” đến mức nào với HS và người dân. Với tôi, tầm quan trọng của việc HS biết và hiểu đúng về biến đổi khí hậu đó chính là biến đổi khí hậu đang dần tạo ra nhiều hiểm nguy cho xã. Người dân ta đã phải hứng chịu những đợt thiên tai, nắng nóng lâu ngày, nhiệt

độ tăng bất thường,... đó chính là tầm quan trọng của việc chống biến đổi khí hậu. Nếu biến đổi khí hậu gây ra ảnh hưởng tới thời tiết và khí hậu nó có thể gây ra nhiều tình trạng khiến: kinh tế suy thoái, con người và môi trường bị ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe và điều kiện sống.

Về con người: Gây ra ốm đau, nạn đói, thiếu nước sạch, mất mát, chiến tranh - xung đột lương thực, dịch bệnh, thiếu thốn,...

Về kinh tế: Suy thoái nền nông nghiệp (hạn hán, thiếu nước, lũ lụt)

Về kinh tế: Phá hủy các địa điểm du lịch (du lịch kém phát triển kéo theo sự suy giảm về nền kinh tế du lịch)

Về môi trường: Mất đi hệ sinh thái đa dạng và loài vật quý hiếm của nước nhà. Mất đi các di tích môi trường liên quan đến yếu tố lịch sử.

Gây ra tổn thất về an sinh xã hội (an toàn, sức khỏe, giáo dục, lao động, thu nhập, chăm sóc xã hội và các quyền lợi khác...)

2.3. Vai trò của HS trong giải quyết Biến đổi khí hậu

Với tôi HS cần làm thay đổi hành động và thái độ của cộng đồng khi thấy nhận thức hay hành động sai gây ảnh hưởng và làm gia tăng biến đổi khí hậu, cụ thể:

HS cần tiếp cận kiến thức về biến đổi khí hậu thông qua giáo dục môi trường trong trường học và các nguồn tư liệu giáo dục khác. Việc hiểu rõ vấn đề sẽ giúp họ thấu hiểu được tầm quan trọng của việc bảo vệ môi trường và mạng sống trên Trái Đất.

Thay đổi hành vi cá nhân: Hành động nhỏ của mỗi cá nhân có thể tạo ra sự thay đổi lớn. HS có thể thực hành tiết kiệm năng lượng, sử dụng vật dụng tái chế, giảm lượng rác thải và thúc đẩy việc sử dụng các nguồn năng lượng sạch.

Tham gia hoạt động tình nguyện: HS có thể tham gia các hoạt động tình nguyện, chiến dịch bảo vệ môi trường, hoặc tự tổ chức các hoạt động nhằm nâng cao nhận thức và hành động bảo vệ môi trường.

Kêu gọi hành động cụ thể: HS có thể sử dụng giọng nói của mình để kêu gọi việc thực hiện các biện pháp cụ thể như giảm thiểu thải độc hại, hạn chế sử dụng những nguồn năng lượng gây hại và thúc đẩy việc sử dụng các nguồn tái tạo.

Kêu gọi chính sách: HS có thể tham gia các hoạt động chính trị như kêu gọi chính phủ áp đặt các chính sách bảo vệ môi trường, đẩy mạnh công cuộc giảm thiểu biến đổi khí hậu.

2.4. Tính thực tế và giá trị mang đến cho cộng đồng

Với dự án mà tôi muốn mang đến lần này sẽ mang đến cho cộng đồng nhiều giá trị liên quan tới tương lai và thực tại.

Với thực tại nó sẽ mang lại giá trị về việc học tập và sự phát triển ý tưởng giải pháp liên quan tới biến đổi khí hậu để phù hợp và ứng biến với từng quá trình trong tương lai và tạo nên những ý tưởng đặc biệt hơn để giảm thiểu biến đổi khí hậu.

Với tương lai nó sẽ mang đến một cuộc “cách mạng” thành công trong biến đổi khí hậu được phát triển bởi các HS đã được thay đổi nhận thức từ sai thành đúng và vấn đề sẽ được đi cùng thời đại hơn.

Về tính thực tế: Tôi thấy vấn đề này rất thực tế vì nó có thể quyết định xem cuộc “cách mạng” này có thành công hay không, nó có phải là lớp bảo vệ “ngôi nhà xanh chung” này hay không. Và tôi nghĩ và đưa ra giả thuyết rằng trong tương lai nó chắc chắn sẽ thành vấn đề của thế giới trong tương lai. Và từ những thông tin trên tôi có thể tạo ra được nhiều nhóm giải pháp và giải quyết vấn đề đơn giản và hiệu quả hơn rất nhiều lần.

3. Kết luận

Chúng ta sống trong một thời đại khi biến đổi khí hậu trở thành một trong những vấn đề quan trọng nhất đối diện với nhân loại. Tuy nhiên, một số bộ phận HS hiện nay vẫn có nhận thức sai lệch về biến đổi khí hậu. Từ kết quả nghiên cứu và quan sát của bản thân tôi, có thể rút ra một số kết luận quan trọng như sau:

Thứ nhất, nhận thức sai lệch về biến đổi khí hậu của một số bộ phận HS thường xuất phát từ thiếu thông tin và hiểu biết về vấn đề này. Trong một thế giới mà thông tin dễ dàng tiếp cận qua internet và phương tiện truyền thông, vẫn còn nhiều nguồn thông tin không chính xác và thiếu khoa học về biến đổi khí hậu. Điều này dẫn đến sự hiểu biết hạn chế và nhận thức sai lệch của một số HS.

Một số bộ phận HS không nhận thức đúng mức độ nguy hiểm, tầm quan trọng và tác động của biến đổi khí hậu do chưa được nhận những thông tin đúng và liên tục hoặc không nhận được thông tin giảng dạy liên quan đến. Thường xuyên quan sát các biểu hiện như nóng lên toàn cầu, nạn đói, lũ lụt và cạn kiệt tài nguyên, nhưng cảm nhận không thật sự sâu sắc, đúng đắn và không hiểu rằng đây là những hậu quả trực tiếp của biến đổi khí hậu gây ra. Điều này có thể do thiếu kinh nghiệm và sự thiếu nhạy bén trong việc quan sát, tiếp nhận và phân tích thông tin.

Một số bộ phận HS có thể bị ảnh hưởng bởi những quan điểm sai lệch hoặc thông tin sai lệch từ môi trường xung quanh. Có thể có những quan điểm chính trị, kinh tế hoặc xã hội ảnh hưởng đến cách nhìn nhận về biến đổi khí hậu của các bạn đó. Điều này có thể dẫn đến sự chối bỏ, không quan tâm hoặc giảm nhẹ tầm quan trọng của vấn đề này trong mắt HS.

(Xem tiếp trang 301)

sinh viên dần hình thành và phát triển kỹ năng giao tiếp.

2.3.3. Rèn luyện kỹ năng trợ giúp và tôn trọng lẫn nhau

Trong cùng một nhóm, các thành viên phải biết giúp đỡ lẫn nhau, nếu bạn mình gặp khó khăn hãy sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ bạn. Việc làm này sẽ tạo nên sự gắn kết giữa các thành viên trong nhóm. Bên cạnh đó các thành viên cần tôn trọng lẫn nhau, không nên tự đề cao mình, nghĩ rằng mình giỏi hơn và xem thường các thành viên khác. Việc giúp đỡ và tôn trọng lẫn nhau giữa các thành viên trong nhóm là động lực lớn nhất để cùng làm việc và hướng tới mục đích chung cuối cùng.

2.3.4. Một số lưu ý khi rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm qua Google Meet

- Mỗi nhóm phải có nhóm trưởng và thư ký ghi chép biên bản làm việc nhóm. Mỗi nhóm phải đặt ra các nguyên tắc làm việc chung để cả nhóm làm việc.

- Nhóm trưởng sớm cài đặt lịch làm việc nhóm, nội dung buổi làm việc nhóm gửi link cho các thành viên qua các kênh khác nhau để các thành viên chủ động nội dung cho buổi làm việc. Trước mỗi buổi họp 10 phút hệ thống tự động nhắc nhở các thành viên trong nhóm chuẩn bị làm việc. Các thành viên kiểm tra kết nối tới nhóm của mình đúng giờ là tiến hành hoạt động

làm việc nhóm.

- Mọi thành viên trong nhóm cần phải có một sự tôn trọng lẫn nhau một thành viên trình bày quan điểm, ý kiến. Sử dụng chế độ mute để tránh tạo tiếng ồn khi các thành viên khác đang trình bày.

- Để làm việc nhóm hiệu quả, giảng viên yêu cầu từng cá nhân không ngừng rèn luyện, nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng trình bày, kỹ năng lắng nghe, tạo sự kết nối (lòng tin) giữa các thành viên trong nhóm.

3. Kết luận

Giảng viên trong quá trình tổ chức lớp học có thể đạt được mục tiêu của học phần và có thể rèn được kỹ năng làm việc nhóm cho SV qua việc áp dụng hệ thống học trực tuyến của Google. Sử dụng Google Meet trong giảng dạy góp phần nâng cao ứng dụng CNTT trong dạy học và tạo điều kiện thuận lợi cho sinh viên được rèn luyện kỹ năng sống nói chung và kỹ năng làm việc nhóm nói riêng.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Nguyễn Như Ý (1999), *Đại từ điển Tiếng Việt*, NXB Văn hóa Thông tin, Hà Nội.
- [2]. Trần Hiệp (1996), *Tâm lý học xã hội - Những vấn đề lý luận*, NXB Khoa học Xã hội, Hà Nội.
- [3]. Nguyễn Thanh Bình (2007), *Giáo trình giáo dục KN sống*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.

Nghiên cứu mức độ nhận thức về biến đổi... (tiếp theo trang 291)

Chịu ảnh hưởng từ cộng đồng. Một số nhóm lớn HS tôi cảm thấy chưa ý thức được vấn đề biến đổi khí hậu này, theo tôi nghĩ là do vấn đề này có phần hơi khó vì nó cần hội tụ đủ và đúng yếu tố khoa học và môi trường. Và khi nhóm HS lớn đó nói với mọi người về vấn đề này khó hiểu sẽ gây ra tình thần lười và sẽ bị hiệu ứng đám đông. Và theo dòng chảy hiệu ứng thì phần lớn HS sẽ nhận thức sai và gây ra giải pháp “chết”.

Để giải quyết và sửa đổi những nhận thức sai lệch về biến đổi khí hậu của một số bộ phận HS, cần có các biện pháp giáo dục, chia sẻ và giao dịch thông tin hiệu quả. Giáo dục về biến đổi khí hậu nên được tích cực tích hợp và lồng ghép vào chương trình học tập của HS, và cần tạo ra môi trường học tập khuyến khích sự tò mò và khám phá về vấn đề này. Ngoài ra, việc tăng cường quan hệ giữa giáo viên, HS và gia đình cũng quan trọng, để có thể chia sẻ kiến thức, sửa sai và định hướng đúng đắn về biến đổi khí hậu thay vì một gia đình không ai biết gì về biến đổi khí hậu cả và gây ra định hướng sai.

Tổng kết lại, nhận thức sai lệch về biến đổi khí hậu của một số bộ phận HS hiện nay là một vấn đề cần

được giải quyết. Để thay đổi nhận thức này, cần tăng cường giáo dục và chia sẻ về biến đổi khí hậu nhiều hơn, tạo ra môi trường học tập khuyến khích sự tò mò hay tuyên truyền mở rộng các cuộc thi khuyến khích tìm hiểu và giới thiệu về biến đổi khí hậu để tăng cường học tập, tìm hiểu và khám phá vấn đề này. Bằng cách này, chúng ta có thể xây dựng một thế hệ HS có nhận thức đúng về biến đổi khí hậu, và đóng góp tích cực vào việc giải quyết vấn đề này trong tương lai và cả hiện tại. Không chỉ cần để HS hướng tới nhận thức đúng, bản thân tôi muốn rằng các bạn HS khác cũng có thể tạo ra các dự án tương tự như vậy để có thể tăng cường truyền đạt thông tin đến nhiều HS, giáo viên và phụ huynh HS.

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Thọ Nhân (2019) – *Biến đổi khí hậu và năng lượng* – Nhà xuất bản Tri thức.
2. Phạm Ngọc Đăng chủ biên (2020) - *Môi trường và phát triển trong bối cảnh biến đổi khí hậu* – Nhà xuất bản chính trị quốc gia sự thật.
3. Bill Gate (2021) - *Thảm họa khí hậu: Chúng ta đã có gì và chúng ta phải làm gì để ứng phó?* – Nhà xuất bản Hà Nội.